

YHTEISTYÖSOPIMUS RAIDE-JOKERIN SUUNNITTELUSTA JA TOTEUTTAMISESTA HELSINGIN JA ESPOON KAUPUNKIEN YHTEISHANKKEENA

Sisällys

1. Sopimusosapuolet	3
2. RJ-Yhteistyösopimuksella sovittavat asiat ja sopimuksen tausta	3
3. Sopimuksessa käytetyt käsitteet ja määrittelyt	3
4. RJ-Yhteistyösopimuksen keskeiset periaatteet	5
5. Raide-Jokeri / pikaraitiotielinja, hanke ja toteutus	5
5.1. Uusi poikittainen pikaraitiolinja Espoon ja Helsingin välille	5
5.2. Raide-Jokeri-hanke.....	6
5.3. Muut Raide-Jokeri -hanketta koskevat keskeiset sopimukset.....	6
5.4. Raide-Jokeri-hankkeen toteuttaminen ja muutokset hankesuunnitelman sisältöön	6
5.5. Raide-Jokeri-radon yhdistäminen muuhun raitiorataverkkoon	7
6. Yhteistyö projektiorganisaation ja kuntien hallinto-organisaatioiden kesken.....	7
7. Raide-Jokeri-projektin Projektiorganisaatio	8
7.1. Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuriin liittyvän päätöksenteon valmistelu ja päätöksenteko 8	
7.2. Johtoryhmä ja päätöksenteko Johtoryhmässä	10
7.3. Projektinjohtaja	12
7.4. Projektiryhmä/Projektikokous	12
7.5. Seurantaryhmä	13
8. Raide-Jokeria varten tarvittava uusi raitiovaunukalusto.....	13
9. Raide-Jokeri-hankkeen toteutuksen käynnistyminen.....	13
10. Raide-Jokeri-hankkeen kokonaiskustannukset.....	14
10.1. Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin toteuttamiseen liittyvät kustannusmuutos-asiat ja jatkuva kustannusseuranta.....	14
10.2. Raide-Jokeri-projektin riskien seuranta	15
10.3. Erytymenettelyt Projektin enimmäiskustannusten ennakoidussa ylitystilanteessa / ylitystilanteessa	15
10.4. Projektin kustannusten seuranta	16
10.5. Kustannusvastuu	16
10.5.1. Aiheuttamisperiaate	16
10.5.2. Raide-Jokerin liikennöintivaiheen Ratainfraan kohdistuvat kustannukset	17
10.5.3. Raide-Jokeri-projektin yleiset hallintokustannukset.....	17
10.6. Raide-Jokeri-hankkeen rahoitus	17

10.7.	Raide-Jokeri-hankkeen valtionosuus.....	18
11.	Raide-Jokeri-hankkeella toteutettavan infrastruktuurin omistus	18
11.1.	Raide-Jokerin ratainfra omistus	18
11.2.	Raide-Jokeria liikennöivien raitiovaunujen omistus	19
11.3.	Raide-Jokeri-linjan varikoiden omistus	19
12.	Viestintä	19
13.	Raportointi ja tiedonsaantioikeus	20
14.	Jokeri-linja ja kaupunkiraideliikennelaki	20
15.	Vakuuttaminen, vastuukysymykset ja vastuurajat.....	21
16.	Arvonlisäveroasiat.....	21
17.	Tilintarkastus.....	21
18.	Sopimusrikkomus.....	22
19.	Muutokset yhteistyösopimukseen	22
20.	Sopimuksen voimassaolo	22
21.	Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys	22
22.	Sopimuksen siirtäminen	23
23.	Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen	23
24.	Sopimuskappaleet	23
25.	LIITTEET.....	23

YHTEISTYÖSOPIMUS RAIDE-JOKERIN SUUNNITTELUSTA JA TOTEUTTAMISESTA HELSINGIN JA ESPOON KAUPUNKIEN YHTEISHANKKEENA

1. Sopimusosapuolet

Helsingin kaupunki, Y-tunnus 0201256-6
Helsingin kaupunkia edustaa tässä sopimuksessa Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL).

Espoon kaupunki, Y-tunnus 0101263-6.

Jäljempänä erikseen myös Osapuoli ja yhdessä Osapuolet.

2. RJ-Yhteistyösopimuksella sovittavat asiat ja sopimuksen tausta

Helsingin kaupunki ja Espoon kaupunki ovat hyväksyneet Raide-Jokerin hankesuunnitelman, Helsinki valtuustonsa päätöksellä 15.6.2016 (178 §) ja Espoo valtuustonsa päätöksellä 13.6.2016 (84 §), ks. tästä liitteet 1a ja 1b.

Helsingin kaupunki on hyväksynyt Raide-Jokerin kalustohankintaa koskevan hankesuunnitelman valtuustonsa päätöksellä 28.9.2016, § 239.

Tehtyjen hankesuunnitelman hyväksymispäätösten lähtökohtana on, että Raide-Jokeri tullaan toteuttamaan Helsingin ja Espoon kaupunkien yhteishankkeena, yhtenä ja yhtenäisenä pikaraitioliikennejärjestelmänä erillisen projektiorganisaation toimesta niin kuin Yhteistyösopimuksella Raide-Jokerin suunnittelusta ja toteuttamisesta, jäljempänä RJ-Yhteistyösopimus, tarkemmin sovitaan.

RJ-Yhteistyösopimuksella sovitaan

- Raide-Jokeri -hankkeen raitinfrasta eli Raide-Jokeri -linjan infrastruktuurin käytännön toteuttamiseen liittyvistä asioista ja
- Raide-Jokeri -hankkeen eri osakokonaisuuksien koordinointiin liittyvistä asioista.

RJ-Yhteistyösopimuksen keskeiset periaatteet on määritelty jäljempänä kohdassa 4.

3. Sopimuksessa käytetyt käsitteet ja määrittelyt

Sopimuksessa edellä ja jäljempänä käytetään seuraavia määrittelyjä:

- *RJ-Yhteistyösopimus* tai *Sopimus* on tämä yhteistyösopimus Raide-Jokerin suunnittelusta ja toteuttamisesta Helsingin ja Espoon kaupunkien

yhteishankkeena.

- *Hankesuunnitelma* tässä sopimuksessa on Helsingin ja Espoon kaupunkien päätöksillään 15.6.2016 (178 §) ja 13.6.2016 (84 §) hyväksymä Raide-Jokerin hankesuunnitelma. Tämän hankesuunnitelman lisäksi hankesuunnitelmat laaditaan ja hyväksytetään hankkeeseen osakokonaisuuksina kuuluvasta kaluston hankinnasta sekä varikkotiloista.
- *MASU* on Helsingin seudun kuntien yhteisesti laatima maankäyttösuunnitelma, joka on yksi Raide-Jokerin keskeinen lähtökohta.
- *Raide-Jokeri -linja* on Hankesuunnitelman tarkoittama pikaraitiotielinja Helsingin Itäkeskuksesta Espoon Keilaniemeen.
- *Ratainfra* on *Raide-Jokeri -linjan* infrastruktuurin kokonaisuutta koskeva Hankesuunnitelmassa määritelty kokonaisuus, joka käsittää radat, sähköistyksen, sähkönsyötön, pysäkit, ratojen opasteet sekä kaikki Raide-Jokeriin ja sen käyttöön liittyvät järjestelmät.
- *Raide-Jokeri -projekti* tai *Projekti* on Helsingin ja Espoon yhteishanke, joka toteuttaa Hankesuunnitelman mukaisen Raide-Jokeri -linjan ja koordinoi myös muita jäljempänä kohdassa 5.2. määriteltyjä Raide-Jokeri -hankkeen osakokonaisuuksia.
- *Raide-Jokeri -hanke* tai Hanke on RJ-Yhteistyösopimuksessa määritelty hankekokonaisuus, joka käsittää Raide-Jokerin infrastruktuurin lisäksi liikennöintiä varten tarvittavat varikot ja tarvittavan uuden pikaraitiotiekaluston sekä hankkeeseen liittyvät muut väyläjärjestelyt (ks. tämän sopimuksen kohta 5.2.).
- *Raide-Jokeri -järjestelmä* on se järjestelmäkokonaisuus, jolla pikaraitiotie, Raide-Jokeri -linja, toteutetaan.
- *Raide-Jokerin Projektioorganisaatio* tai *Projektioorganisaatio* on Helsingin ja Espoon RJ-Yhteistyösopimuksella perustama yhteinen organisaatioyksikkö, joka kuuluu HKL:n organisaatioon ja vastaa Raide-Jokeri -projektin toteuttamiseen ja koodinointiin liittyvistä tehtävistä.
- *Raide-Jokeri -projektin yhteistyöryhmillä* tarkoitetaan ryhmiä Projektin Johtoryhmä, Seurantaryhmä ja Projektiryhmä:
  - o *Johtoryhmä* on Osapuolten yhteistä projektioorganisaatiota ohjaava ja johtava Helsingin ja Espoon vastuuhenkilöistä muodostuva ryhmä, ks. jäljempänä kohta 7.1. ja 7.2.
  - o *Seurantaryhmä* on keskeisten Hankkeeseen liittyvien tahojen edustajista muodostuva ryhmä, joka seuraa Hankkeen toteutumista, ks. jäljempänä kohta 7.5.
  - o *Projektiryhmä* on Projektin käytännön toteuttamista tukeva Projektin vastuuhenkilöistä muodostettu ryhmä, joka myös valmistelee asioita Johtoryhmän päätettäväksi. Ks. jäljempänä kohta 7.4.
- *Projektinjohtaja* on Raide-Jokeri -projektin Projektioorganisaation päällikkö, ks. tästä jäljempänä kohta 7.3.
- *Projektiaikataulu* on RJ-Yhteistyösopimuksen liitteenä oleva Projektin alustava toteuttamisaikataulu, jota Johtoryhmä voi tarpeen mukaan täsmentää ja tarkentaa, ks. tästä kohta jäljempänä kohdat 7.2. ja 9.

- *Aiheuttamisperiaate* on keskeinen kustannusjakoperiaate Helsingin ja Espoon välillä, kts. tästä jäljempänä kohta 10.5.1.

4. RJ-Yhteistyösopimuksen keskeiset periaatteet

RJ-Yhteistyösopimuksen keskeisiä periaatteita ovat:

- Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin toteuttaminen Hankesuunnitelmassa asetetun tavoiteaikataulun mukaisesti, kustannustehokkaasti ja läpinäkyvästi osana kuntien hallintoa erillisen projektiorganisaation toimesta,
- Espoon ja Helsingin kaupunkien yksimielinen päätöksenteko,
- Kustannusten kohdentaminen Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti siten, että Espoo vastaa Espoon kaupungin alueelle kohdistuvista Ratainfra toteutuksesta aiheutuvista kustannuksista ja Helsinki vastaavasti Helsingin kaupungin alueelle kohdistuvista kustannuksista siten kuin tässä sopimuksessa jäljempänä kohdassa 10.5.1 tarkemmin määrätään (ns. "rajalta poikki" -periaate).

Raide-Jokeri -hanke toteutetaan Helsingin ja Espoon tiiviissä yhteistyössä.

Projektivastuu Raide-Jokeri -linjan infrastruktuurin toteutuksesta on HKL:llä. Helsingin puolelta hankkeeseen osallistuvat myös kaupunkisuunnitteluvirasto ja rakennusvirasto Projektin käytännön toteuttamisessa sekä kaupunginkanslia Projektin eri yhteistyöelimissä.

Espoon kaupungin osalta Raide-Jokeri -hankkeessa projektivastuu on teknisen ja ympäristötoimen toimialalla sen mukaan kuin Espoon kaupunki tästä tarkemmin päättää.

5. Raide-Jokeri / pikaraitiotielinja, hanke ja toteutus

5.1. Uusi poikittainen pikaraitiolinja Espoon ja Helsingin välille

Raide-Jokeri on uusi poikittainen pikaraitiotielinja Helsingin Itäkeskuksesta Espoon Keilaniemeen. Raide-Jokeri -linja korvaa nykyisen seudullisen bussirunkolinjan 550.

Helsingin seudun kuntien yhteisesti laatimassa maankäyttösuunnitelmassa (MASU) koko Raide-Jokerin vyöhyke on merkitty seudun ensisijaisesti kehitettäväksi vyöhykkeeksi, jolle on perusteltua sijoittaa rakentamista koko suunnittelukaudella.

Raide-Jokeri -hankkeen toteuttamisessa on kyse merkittävästä liikenneinvestoinnista, joka parantaa pääkaupunkiseudun poikittaisen liikenteen palvelutasoa ja lisää joukkoliikenteen luotettavuutta. Raide-Jokeri -linjan toteuttaminen edistää raideliikenteeseen perustuvan verkostokaupungin syntymistä ja Raide-Jokeri -linjaa reunustavien alueiden maankäyttötavoitteiden saavuttamista.

5.2. Raide-Jokeri-hanke

Raide-Jokeri-hanke käsittää kaiken kaikkiaan seuraavat osakokonaisuudet:

- Raide-Jokeri-radon,
- Raide-Jokeri-linjan liikennöintiä varten tarvittavat varikot,
- Raide-Jokeri-linjan liikennettä varten tarvittavan uuden kaluston

- Raide-Jokeri-linjaan liittyvät muut väyläjärjestelyt

Raide-Jokeri-hankkeen yhteydessä ja siihen liittyen Osapuolet toimivat tarpeellisessa yhteistyössä myös muiden sellaisen hankkeiden ja järjestelyjen osalta, joilla voi olla vaikutusta Raide-Jokeri -hankkeeseen.

Raide-Jokeri-hankkeen kokonaiskustannusarviosta todetaan jäljempänä tämän sopimuksen kohdassa 10 ja 10.1.

5.3. Muut Raide-Jokeri -hanketta koskevat keskeiset sopimukset

Ennen Raide-Jokerin käyttöönottoa Osapuolet tekevät RJ-Yhteistyösopimuksen periaatteiden mukaisen uuden yhteistyösopimuksen Raide-Jokeri-järjestelmän ja siihen liittyvien ratojen, pysäkkien yms. hallinnoinnista ja ylläpidosta.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ja HKL ovat tehneet erillisen yhteistyöpöytäkirjan koskien Raide-Jokerin liikennöintiä, joka käsittää myös raitiovaunujen kunnossapidon ja kunnossapitoa varten tarvittavat tarpeelliset varikkotilat sekä raitiovaunujen hankintaan liittyvät periaatteet. HSL tekee päätöksen liikenteen järjestämisestä yhteistyöpöytäkirjaan kirjattujen periaatteiden mukaan.

5.4. Raide-Jokeri-hankkeen toteuttaminen ja muutokset hankesuunnitelman sisältöön

Raide-Jokeri-hankkeen tarkoittaman pikaraitiotielinjan teknisen toteuttamistavan sisältö on alustavasti määritelty valtuustojen hyväksymässä hankesuunnitelmassa (liite 1c).

Raide-Jokerin radan kokonaispituus on noin 25 km, josta noin 16 km sijoittuu Helsingin alueelle ja 9 km Espooseen. Linja on koko osuudeltaan kaksiraiteinen ja rata on sijoitettu pääosin omalle ajouralle.

Raide-Jokeri-linjan tarkoittama pikaraitiovaunuratkaisu toteutetaan antamalla Raide-Jokeri -linjan raitiovaunuille kaikissa valo-ohjatuissa risteämissä etuudet muuhun liikenteeseen nähden. Raide-Jokeri -linjalla toteutetussa pikaraitiotieratkaisussa keskimääräinen matkanopeus on hankesuunnitelman mukaan 25 km/h, kun tavanomaisen raitiovaunun vastaava on nykyisin noin 15 km/h. Pikaraitiotielinjan korkeamman keskinopeuden saavuttamiseksi pysäkkiväli on Raide-Jokeri-linjalla huomattavasti pidempi kuin nykyisessä raitiotieverkossa. Osapuolten yhteinen tavoite on, että hankesuunnitelman mukainen keskinopeustavoite saavutetaan.

Raide-Jokerin hyväksytyssä hankesuunnitelmassa on alustavasti esitetty ratarakenne, pysäkit, katujärjestelyt yms. infrastruktuuriin liittyvät ratkaisut.

Raide-Jokeri-projektissa määritellään suunnitteluvaiheen aikana tehtävän jatkosuunnittelun perusteella hankkeen lopullisen teknisen ratkaisun sisältöön, laajuuteen ja laatuun liittyvät asiat.

Mahdollisesti tarvittavat muutokset valtuustojen hyväksymän hankesuunnitelman sisältöön tuodaan erikseen Helsingin ja Espoon toimivaltaisten päätöksentekojen hyväksyttäväksi, mikäli hankesuunnitelmaan esitettävä muutos edellyttää toimielimen hyväksyntää.

5.5. Raide-Jokeri-radon yhdistäminen muuhun raitiorataverkkoon

Raide-Jokeri-rata on mahdollista yhdistää myöhemmin määritettävällä tavalla muuhun raitiorataverkkoon niin, että sen infrastruktuurin kunnossa- ja ylläpidossa sekä pikaraitioliikennekaluston ja HKL:n raitioliikennekaluston yhteiskäyttömahdollisuuden kanssa saavutetaan synergiaetuja.

Mahdollista yhdysrataa koskevan hankkeen tarpeellisuus arvioidaan tulevaisuudessa erikseen.

6. Yhteistyö projektiorganisaation ja kuntien hallinto-organisaatioiden kesken

Päätökset, jotka edellyttävät kuntien toimivaltaisten toimielinten tai viranhaltijoiden hyväksyntää, tehdään Projektissa tehdyn tarpeellisen ja riittävän valmistelun jälkeen kaupunkien omissa organisaatioissa niissä noudatettavien tavanomaisten päätöksentekomenettelyjen mukaan.

Helsingin osalta Raide-Jokeri-hankkeen päättävät elimet ovat Helsingin kaupungin kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, HKL:n johtokunta ja HKL sen mukaan kuin hallinto- tai johtosäännöt näin edellyttävät.

Espoon osalta päättävät tahot ovat Espoon kaupungin hallinto- ja johtosääntöjen mukaiset toimivaltaiset elimet ja viranhaltijat.

Raide-Jokeri-projektin Johtoryhmä on yhteistyöprojektin toteutusta valvova ja ohjaava ryhmä, joka toimii Osapuolten päättävien elimien antamien valtuuksien puitteissa. Kaikki kuntien hallinto-organisaatioissa tehtävä Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin toteutusta koskeva päätöksenteko valmistellaan tarpeen mukaan Projektioorganisaatioissa, sen eri yhteistyöryhmissä, sekä viimekädessä tarpeen mukaan Raide-Jokeri-projektin Johtoryhmässä siten kuin sopimuksen kohdassa 7 ja sen alakohdissa tarkemmin määritellään.

7. Raide-Jokeri-projektin Projektioorganisaatio

Raide-Jokeri-projektin toteuttamista varten perustetaan erillinen HKL:n organisaatioon kuuluva projektityksikkö, jolla on projektijohtamiseen liittyvän osaamisen lisäksi Raide-Jokeri -linjan toteuttamiseen ja rakennuttamiseen liittyvät tarpeelliset suunnittelu- ja valvontaresurssit ja muut tarpeelliset henkilöresurssit siten kuin Johtoryhmä resurssista tarkemmin linjaa ja päättää (ks. jälj. sopimuksen kohta 7.2.).

Raide-Jokerin projektioorganisaation omien henkilöstöresurssien kokonaismääräksi arvioidaan Sopimusta tehtäessä vuositasolla yhteensä 10–13 henkilötyövuotta.

Lisäksi Raide-Jokerin projektioorganisaatio käyttää tarpeen mukaan Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin suunnitteluun, toteuttamiseen ja rakennuttamiseen liittyviä konsulttipalveluita Hankesuunnitelman kustannusarvion puitteissa sen mukaan kuin Raide-Jokeri -projektin Johtoryhmä tarkemmin linjaa.

7.1. Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuriin liittyvän päätöksenteon valmistelu ja päätöksenteko

Kaikki Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin, suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvän päätöksenteon valmistelu hoidetaan yhteisesti Helsingin ja Espoon kesken riippumatta siitä, tehdäänkö hallinnolliset päätökset Helsingin ja/tai Espoon hallinnossa. Tarpeen mukaan sama asia voidaan siis päättää erikseen sekä Helsingin että Espoon osalta noudattaen kummassakin päätöksenteossa tavanomaisia päätöksentekomenettelyjä.

Osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä, että kuntien hallinto-organisaatiossa tehtävä päätöksenteko edistää Raide-Jokerin päätöksentekoa ja tapahtuu tarvittavassa aikataulussa. Tarpeen vaatiessa Osapuolet pyrkivät koordinoimaan omia päätöksentekoprosessejaan ja aikataulujaan siten, että molemmissa kunnissa päätettävät Projektin toteutukselle keskeiset seikat saadaan vietyä viivytyksettä päätöksentekoon.

Raide-Jokeri-projektin Yhteistyöryhmät ovat Johtoryhmä, Seurantaryhmä ja Projektiryhmä. Lisäksi Raide-Jokeri-projektissa voi tarvittaessa olla erillisiä Projektin toteuttamiseksi tarpeellisia valmisteluryhmiä ja työryhmiä, joissa ovat edustettuina Helsingin ja Espoon yhteistyötahot ja tarpeen mukaan myös esim. HSL:n ja valtion edustajat.

Raide-Jokeri-hankkeeseen voi, kuten edellä kohdassa 5.2. on selvitetty, liittyä pelkästään Helsingin tai Espoon alueella toteutettavia maarakennushankkeita tai muita vastaavia erillisiä järjestelmähankkeita tai muita hankkeita. Myös tällaisten Raide-Jokeri -hankkeeseen liittyvien osakokonaisuuksien ja osahankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen voidaan valmistella edellä selvitetyllä tavalla, tarpeellisilta osiltaan, Raide-Jokeri-projektissa, vaikka ko. osahankkeet olisikin tarkoituksenmukaista päättää ja toteuttaa pelkästään toisen Osapuolen toimesta.

Kaikki Raide-Jokeri-hankkeeseen liittyvät hankintapäätökset ja hankinnat tehdään noudattaen Helsingin ja Espoon kaupunkien hallinnon tavanomaisia päätöksentekomenettelyjä ja -käytäntöjä.

HKL voi toimia tarvittaessa Raide-Jokeri -projektissa yhteishankintaelimenä ainakin seuraavissa Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuriin liittyvissä hankinnoissa:

- Raitioratatyöt
- Raitioradan sähköistykseen liittyvät työt
- Raide-Jokeri -järjestelmän yhteisiin järjestelmiin liittyvät työt
- Joukkoliikennekaluston hankinta kuitenkin niin, että sen osalta hankinnan toteuttaminen edellyttää myös HSL:n ja HKL:n välistä sopimista

HKL:n toimimisesta yhteishankintaelimenä päätetään kuntien kesken tavanomaisessa päätöksentekojärjestyksessä Johtoryhmän suosituksen perusteella.

Johtoryhmä päättää projektissa noudatettavista parhaista yhteisistä menettelyistä, joita sovelletaan projektissa tehtäviin pieniin hankintoihin, joiden arvo on enintään 100 000 euroa (ALV 0).

7.2. Johtoryhmä ja päätöksenteko Johtoryhmässä

Raide-Jokeri-projektia ohjaa ja johtaa Johtoryhmä, joka linjaa myös Projektiorganisaation toimintaa.

Helsingin kaupunki nimeää Johtoryhmään neljä (4) jäsentä ja Espoon kaupunki kaksi (2) jäsentä. Lisäksi Johtoryhmään voidaan kutsua yksi (1) edustaja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymästä (HSL).

Kaikilla Johtoryhmän jäsenillä on varajäsen.

Puheenjohtajana Johtoryhmässä toimii Helsingin edustaja ja varapuheenjohtajana Espoon edustaja.

Johtoryhmän jäsenet ja varajäsenet tämän sopimuksen voimaan tullessa on lueteltu Sopimuksen liitteessä 2. Muutokset liitteestä ilmeneviin Johtoryhmän jäseniin ja varajäseniin tehdään kaupunkien ja kuntayhtymän normaalissa päätöksentekojärjestyksessä. Muutokset johtoryhmän jäsenistä kirjataan aina Johtoryhmän pöytäkirjaan.

Raide-Jokeri-projektin Johtoryhmä päättää Yhteistyösopimuksen periaatteet huomioon ottaen Raide-Jokerin infrastruktuuria koskevien tehtävien suorittamisesta ja tarpeellisilta osilta myös Raide-Jokeriin liittyvien muiden katutöiden koordinoinnista, riippumatta siitä, onko niiden suunnittelu- ja toteutusvastuu osapuolten muulla organisaatiolla.

Johtoryhmä päättää RJ-Yhteistyösopimuksen pohjalta Raide-Jokeri -projektin täytäntöönpanoon liittyen ainakin seuraavista asioista:

Henkilöstöasiat:

- Projektinjohtajan valintaan ja/tai erottamiseen liittyvästä valmistelusta,
- Projektinjohtajan sijaisesta päättäminen,
- projektiorganisaation henkilöresursseista ja näihin kohdistuvista, projektiin liittyvistä kustannuksista päättäminen sisältäen uuden henkilön rekrytoinnista ja palkkauksesta sekä työmatkoista päättäminen.

Projektin toteutuksen pääperiaatteet, aikataulu, riskien- ja kustannustenseuranta:

- Projektin hallinnon käytännön järjestäminen sekä päättäminen Projektin päätöksenteon valmistelun periaatteista ja muista periaatteista, joiden mukaan Projektissa toimitaan,
- Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuria koskevien keskeisten ja merkittävien päätösten linjauksista ja muusta valmistelusta päättäminen,

- Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin toteutusmallista (Projektinjohto-, allianssit, ST-urakkamalli tai muu toteutusmalli) päättäminen tarpeellisten selvitysten ja vertailujen perusteella, sekä myös päätöksenteko valitusta toteutusmallista poikkeamiselle,
- Raide-Jokerin Projektiaikataulun toteutumisen seuranta sekä Projektiaikataulun tarpeellisesta täydentämisestä ja tarkentamisesta päättäminen Projektin täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien määrittämässä puitteissa,
- Projektin kustannusseurannan toteuttamistavasta päättäminen,
- Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan riittävyyden varmistaminen,
- Projektista aiheutuvien kustannusten jakamista koskevien Aiheuttamisperiaatteiden soveltamisesta päättäminen,
- päättäminen toteutuneiden kustannusten kohdentamisesta Raide-Jokeri-Projektissa ja tarpeellisilta osilta myös Raide-Jokeri-Hankkeeseen kuuluvien osatehtävien ja Raide-Jokeri-Projektin välillä,
- Tarpeellisesta reagoinnista ja toimenpiteistä päättäminen koskien budjettiseurannassa todettuja poikkeamia hankkeen hyväksytyihin kokonaiskustannuksiin.

Hankinnat:

- Projektissa noudatettavista ostopalveluperiaatteista päättäminen Osapuolten hallinnossa noudatettujen ja hyväksytyjen menettelyjen mukaisesti,
- Projektin liittyvien suunnittelusopimusten, rakennuttamissopimusten, toimeksiantosopimusten, urakkasopimusten ja muiden sopimusten valmistelusta
- Kaikkien Projektia koskevien muiden sitoumusten ja liiketoimien valmistelun periaatteista ja linjauksista päättäminen,
- pienissä hankinnoissa (enintään 100 000 EUR, ALV 0) noudatettavista parhaista yhteisistä menettelyistä päättäminen

Projektinjohtaja laatii Johtoryhmän esityslistan. Esityslistassa on kunkin päätettävän asian osalta tarpeellinen selostus sekä perusteltu päätösehdotus.

Johtoryhmä tekee päätökset Projektinjohtajan ja Projektikokouksen tekemän valmistelun perusteella.

Esittelijänä Johtoryhmässä toimii Projektinjohtaja.

Päätökset Raide-Jokeri-projektin Johtoryhmässä tehdään yksimielisesti. Mikäli yksimielisyyttä ei heti saavuteta, asiasta neuvotellaan Osapuolten kesken niin kauan, että yksimielisyys voidaan saavuttaa.

7.3. Projektinjohtaja

Projektinjohtajan tehtäviä suhteessa Johtoryhmään on käsitelty edellisessä kohdassa 7.2.

Projektinjohtaja vastaa Raide-Jokeri -linjan infrastruktuurin kaikinpuolisesta toteuttamisesta mm. seuraavien keskeisten tehtäviensä osalta:

- Projektin suunnittelun, toteutuksen ja päätöksenteon valmistelun johtaminen
- Projektiorganisaation johtaminen ja projektiorganisaation toimivuuden varmistaminen
- Projektin aikataulu- ja kustannuseurannan johtaminen
- Johtoryhmälle raportointi Projektin kustannuseurannasta sekä töiden edistymisestä Projektiaikataulussa sekä Johtoryhmän pitäminen ajan tasalla, mikäli havaitaan poikkeamia verrattuna hankkeen kustannusarvioon ja toteutusaikatauluun
- Riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta ja Johtoryhmän informoiminen poikkeamista verrattuna suunniteltuun toteuttamiseen
- Projektiin liittyvän kaikenlaisen tarpeellisen yhteistyön toteuttaminen ja varmistaminen

Projektinjohtaja toimii esittelijänä Raide-Jokeri -projektin Johtoryhmässä ja Seurantaryhmässä sekä puheenjohtajana Raide-Jokeri-projektin Projektikokouksessa (ks. tältä osin myös sopimuksen kohdat 7.2., 7.4. ja 7.5).

Projektinjohtaja toimii myös tarpeen mukaan esittelijänä ja asiantuntijana Raide-Jokeri-projektin Seurantaryhmässä.

Projektinjohtaja pitää tekemistään päätöksistä pöytäkirjaa noudattaen HKL:n hallinnon periaatteita.

7.4. Projektiryhmä/Projektikokous

Johtoryhmä valitsee Projektinjohtajan esittelystä Projektiryhmän, jossa ovat mukana kattavasti Raide-Jokeri-hankkeen toteutuksesta vastuussa olevat Helsingin ja Espoon hallintokuntien edustajat.

Projektiryhmän/Projektikokouksen puheenjohtajana toimii Projektinjohtaja.

Projektiryhmän/Projektikokouksen keskeisenä tehtävänä on Johtoryhmän vahvistamien tarpeellisten linjausten mukaisesti ja projektijohtajan johdolla, valvoa ja seurata Hankkeen toteutumista.

Projektiryhmän/Projektikokouksen tehtävänä on myös tarpeen mukaan valmistella Projektinjohtajan tukena asioita johtoryhmän käsiteltäväksi.

Projektikokouksen esitykset ja päätökset kirjataan Projektikokouksen pöytäkirjaan.

7.5. Seurantaryhmä

Raide-Jokeri-projektin Seurantaryhmässä ovat Helsingin kaupungin, Espoon kaupungin, HSL:n ja valtion edustajat ja muiden tarpeellisten yhteistyötahojen edustajat, sen mukaan kuin Projektin Johtoryhmä päättää ja kutsuu.

Seurantaryhmän puheenjohtajana toimii Helsingin edustaja ja varapuheenjohtajana Espoon edustaja.

Seurantaryhmässä esittelijänä toimii projektinjohtaja.

Seurantaryhmän jäsenet ja varajäsenet tämän sopimuksen voimaan tullessa on lueteltu Sopimuksen liitteessä 3. Muutokset seurantaryhmän jäseniin ja varajäseniin tehdään kunkin tahon päätöksentekomenettelyä noudattaen ja todetaan seurantaryhmässä.

8. Raide-Jokeria varten tarvittava uusi raitiovaunukalusto

Raide-Jokeria-linjaa varten tarvittavan pikaraitiotiekaluston hankinnasta ja hankinnassa noudatettavista menettelyistä sovitaan HKL:n ja HSL:n kesken erikseen.

Kalustohankinta toteutetaan erillisenä projektina, joka raportoi myös Raide-Jokeri-projektin Johtoryhmälle.

9. Raide-Jokeri-hankkeen toteutuksen käynnistyminen

Raide-Jokeri-linjan toteutuksen ja operoinnin alkamisen tavoiteaikataulu on asetettu valtuustojen hyväksymässä hankesuunnitelmassa. Osapuolet sitoutuvat toimimaan niin, että Raide-Jokerin hankesuunnitelmassa asetettu Raide-Jokeri-linjan toteutuksen tavoiteaikataulu voidaan saavuttaa.

Johtoryhmä tarkentaa tarpeen mukaan Raide-Jokeri-projektin projektiaikataulua Projektinjohtajan perusteltujen esityksen pohjalta.

Raide-Jokeri -hankkeen toteutukseen liittyviä töitä on voitu suorittaa jo ennen Sopimuksen allekirjoittamista Helsingin (HKL) ja Espoon keskenään sopimalla tavalla. Kaikki ennen RJ-Yhteistyösopimuksen allekirjoittamista tehdyt työt hyväksytään Johtoryhmän kokouksessa sille laaditun perustellun esityksen mukaan.

RJ-Yhteistyösopimusta tehtäessä ovat jo vireillä seuraavat rakennushankkeet, jotka ovat osa Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin toteutusta:

- Espoon Keilaniemen pääteaseman esirakentamisen louhintatyöt
- Espoon Perkkäntien rakennusurakoiden yhteydessä tehtävät sillanrakennus- ja paalulaattatyöt (Raide-Jokerin osuus)

Raide-Jokeri-hankeeseen liittyvien mutta siitä erillisten maanrakennushankkeiden osalta toimitaan edellä kohdassa 7.1. kuvatulla tavalla siten, että niiden suunnittelu ja toteutus valmistellaan tarpeellisilta osin Raide-Jokeri -projektissa. Johtoryhmä käsittelee ja hyväksyy nämä hankkeet.

10. Raide-Jokeri-hankkeen kokonaiskustannukset

RJ-Yhteistyösopimuksen lähtökohta on, että Raide-Jokeri-hankkeen rataosuuden kustannukset ovat hankesuunnitelman mukaisesti seuraavat:

<i>Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuri</i>	<i>milj.euroa</i>
Helsinki (valtion rahoitusosuus vähennettynä)	123,9
Valtion rahoitusosuus	54,6
Espoo (valtion rahoitusosuus vähennettynä)	66,6
Valtion rahoitusosuus	29,4
Yhteensä (kustannustaso huhtikuu/2015)	274,5

Kaluston ja varikoiden osalta enimmäiskustannukset päätetään näitä koskevien hankesuunnitelmien hyväksymispäätösten yhteydessä. Raide-Jokeri-hankeeseen RJ-yhteistyösopimuksen kohdan 5.2. määriteltynä osakokonaisuuksina kuuluvat hankkeet toteutetaan osakokonaisuutta koskevan hankesuunnitelman enimmäishinnan puitteissa.

Raide-Jokeri-hankkeen käsittelystä ja päätöksenteosta kustannusmuutosten osalta on sovittu seuraavassa kohdassa 10.1.

- 10.1. Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin toteuttamiseen liittyvät kustannusmuutosasiat ja jatkuva kustannusseuranta

Kaikki Raide-Jokeriin ja infrastruktuuriin liittyvät kustannusmuutosasiat (muutostyöt yms.) tulee Projektissa yksilöidä, määritellä ja perustella, minkä jälkeen ne käsitellään Johtoryhmän vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Kaikki edellä tarkoitetut kustannusmuutosasiat käsitellään ja hyväksytään Projektinjohtajan esittelystä Johtoryhmässä, kun toimitaan valtuustojen hyväksymän Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuria koskevan hyväksytyyn hankesuunnitelman puitteissa.

Mahdolliset muutokset hyväksytyyn hankesuunnitelman mukaiseen kunnalle määriteltyyn osuuteen enimmäiskustannuksista tulee valmistella kaupunkien toimivaltaisille elimille päätettäväksi, niin kuin jäljempänä kohdassa 10.3. on selvitetty.

Raide-Jokeri-projektin kustannus seurannassa tulee seurata (1) Projektin kustannusten toteutumista (2) Projektin kustannusten sitoutumista sekä (3) Projektin lisä- ja muutostöiden määrää ja myös niiden osalta sitoutumista.

Johtoryhmä käsittelee säännöllisesti kokouksissaan Projektinjohtajan esityksestä kustannusseuranta edellä selvitettyjen periaatteiden mukaisesti.

10.2. Raide-Jokeri-projektin riskien seuranta

Raide-Jokeri-projektin riskien seuranta on jatkuvaa ja siitä raportoidaan säännöllisesti.

10.3. Erityismenettelyt Projektin enimmäiskustannusten ennakoidussa ylitystilanteessa / ylitystilanteessa

Mikäli Raide-Jokeri-projektin mahdollisen alkuvaiheen suunnittelun jälkeen kustannusseurannan ja/tai riskiseurannan perusteella voidaan arvioida, että Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin arvioitu hankesuunnitelman enimmäiskustannus on vaarassa ylittyä, on kummallakin Osapuolella oikeus vaatia välittömästi erillistä selvittelymenettelyä Projektin jatkamisen edellytysten selvittämiseksi.

Selvittelymenettelyssä arvioidaan, miten Raide-Jokeri-projektin kustannuksia voidaan alentaa ja/tai miten kustannuksiin vielä voidaan vaikuttaa niin, että pysytään RJ-Yhteistyösopimuksessa ja hankesuunnitelmassa määritellyn kustannusarvion puitteissa, tai arvioidaan, onko edellytyksiä esittää hankesuunnitelmaan asianmukaisessa järjestyksessä tehtävää muutosta niin, että hanketta voidaan jatkaa.

Mikäli Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin suunnitteluvaiheen päättyessä täsmentyvä kustannusennuste poikkeaa oleellisesti RJ-Yhteistyösopimuksen edellä kohdassa 10 tarkoitetusta kustannusarviosta, on kummallakin Osapuolella vielä oikeus ja mahdollisuus vetäytyä Raide-Jokeri-hankkeesta kuitenkin niin, että kaikki siihen mennessä kertyneet kustannukset jäävät Osapuolten lopullisiksi kustannuksiksi RJ-Yhteistyösopimuksen periaatteiden mukaisesti toimitetussa kustannusjaossa.

Hankkeesta vetäytyminen on myös mahdollista, mikäli Osapuolten valtuustot eivät hyväksy Projektissa suoritettua valmistelun perusteella esitettyä Raide-Jokeri-linjan infrastruktuuria koskevan hankesuunnitelman enimmäishinnan muutosta, mikä johtaa siihen, että alkuperäisen enimmäiskustannuksen ylitykselle ei ole rahoitusta.

10.4. Projektin kustannusten seuranta

Kustannusten seuranta on jatkuvaa ja läpinäkyvää siten, että molemmilla Osapuolilla on pääsy kaikkeen kustannusten kertymistä ja toteutumista koskevaan aineistoon.

Kustannusseuranta toteutetaan projektiorganisaation toimesta yhtenäisenä. Johtoryhmä päättää kustannusseurannan ja laskujen käsittelyn toteutustavasta projektissa.

Kuvaus Projektin kustannusten seurantajärjestelmästä sekä Projektiin liittyvistä laskutusperiaatteista Helsingin ja Espoon välillä koskien sekä Projektin toteuttamiseen liittyviä suoria kustannuksia että niiden toteuttamiseen liittyviä yleiskustannuksia ja yhteisiä kustannuksia on tämän RJ-Yhteistyösopimuksen liitteenä (liite 5).

Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin kustannusseuranta toteutetaan HKL:ssä niin, että Raide-Jokeri -projekti on HKL:ssä oma tulosityksikkönsä ja että Projektin kuluja seurataan HKL:n projektijärjestelmän kautta.

10.5. Kustannusvastuu

Raide-Jokeri-linjan infrastruktuurin kustannukset jakaantuvat Helsingin ja Espoon kesken Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti-

10.5.1. Aiheuttamisperiaate

Raide-Jokeri -projektissa noudatetaan kustannusten osalta Aiheuttamisperiaatetta, mikä tarkoittaa, että kumpikin kaupunki, Helsinki ja Espoo, vastaavat Raide-Jokeri-infran

rakentamiskustannuksista omalla alueellaan (ns. rajalta poikki -periaate).

Raide-Jokerin suunnittelun ja rakentamisen kustannukset jakaantuvat näin yhtäältä Helsingin kaupungin alueella ja toisaalta Espoon kaupungin alueella tapahtuvaan rakentamiseen kohdistuviin kustannuksiin.

Mikäli Raide-Jokerin toteuttamiseen liittyvä kustannus kohdistuu sekä Helsingin puoleiseen että Espoon puoleiseen Raide-Jokerin osuuteen, jaetaan kustannukset Helsingin ja Espoon maksettavaksi maantieteellisesti kohdennettujen kustannusten määrittämässä suhteessa, elleivät Osapuolet yhdessä sovi käytettäväksi jotain muuta jakoperustetta.

10.5.2. Raide-Jokerin liikennöintivaiheen Ratainfraan kohdistuvat kustannukset

Raide-Jokerin huolto- ja kunnossapitokonseptista sekä huollon ja kunnossapidon kustannusten jakamisesta sovitaan erillisessä, Raide-Jokerin käyttövaihetta koskevassa, Osapuolten kesken myöhemmin tehtävässä toisessa yhteistyösopimuksessa.

10.5.3. Raide-Jokeri-projektin yleiset hallintokustannukset

Raide-Jokeri-hankkeen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvät hallintokustannukset ovat osa Hankkeen projektikustannuksia.

Johtoryhmä käsittelee ja hyväksyy hallintokustannusten muodostumisen ja kokonaisuuden Projektinjohtajan tekemän valmistelun ja esityksen pohjalta.

Hallintokustannusten jakaminen toteutetaan Hankesuunnitelman mukaisella jakosuhteella siten, että Espoon osuudeksi hallintokustannuksista määritetään 35 % ja Helsingin osuudeksi 65 %.

Osapuolet eivät kohdista Johtoryhmään osallistumisesta ja muusta Osapuolten vastaavasta Projektin hallinnointiin liittyvästä toiminnasta aiheutuvia kustannuksia Raide-Jokeri-hankkeeseen.

10.6. Raide-Jokeri-hankkeen rahoitus

Osapuolet rahoittavat kumpikin oman osuutensa Raide-Jokerin kustannuksista. Osapuolet järjestävät rahoituksensa haluamallaan toisen osapuolen kannalta kustannusneutraalilla tavalla, joko budjettirahoituksena tai tarpeen mukaan lainarahoituksena.

Osapuolten Raide-Jokeri-hankkeen rahoitusta ja suunnittelua varten tarvitsemat kustannuslaskelmat ja -ennusteet valmistellaan Projektioorganisaatiossa Projektinjohtajan johdolla. Ko. laskelmat ja ennusteet käsitellään Projektiryhmässä ja esitellään sitten Johtoryhmän hyväksyttäväksi.

Lopullinen Raide-Jokeri-hankkeen rahoitukseen liittyvä päätöksenteko tapahtuu Helsingin ja Espoon päätöksentekomenettelyjen edellyttämässä järjestyksessä osana Helsingin ja Espoon talousarvio-, taloussuunnitelma- ja tulosbudjettivalmistelua.

10.7. Raide-Jokeri-hankkeen valtionosuus

Helsinki (HKL) ja Espoo tekevät Raide-Jokerin infrastruktuuria koskevasta valtionosuuden suorittamisesta Liikennevirastolle yhteisen esityksen, jonka perusteella valtio tekee Raide-Jokerin valtionosuutta koskevat päätökset.

Projekti toimittaa Osapuolille tarpeelliset tiedot valtionosuutta koskevan hakemuksen tekemiselle sekä Projektin aikana valtionosuuden laskuttamista varten.

Osapuolet toimivat niin, että Raide-Jokerin infrastruktuurille tuleva valtionosuus, joka viime kädessä tulee Helsingin ja Espoon kaupunkien hyväksi, määrittäyty Raide-Jokerin infrastruktuurin rakentamisesta aiheutuvien todellisten kustannusten perusteella niin, että valtionosuus jakaantuu Osapuolten kesken noudattaen RJ-Yhteistyösopimuksen mukaisia kustannusvastuuosuuksia. Valtionosuuden jakaantuminen kuntien kesken täsmennetään Projektin toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Osapuolet käyttävät koko valtion myöntämän Raide-Jokeri -hankkeen infrastruktuurille tulevan valtionosuuden Jokeri-linjan Ratainfran suunnitteluun ja rakentamiseen niin, että tarpeen mukaan valtionosuuden määrittelyssä otetaan huomioon myös Jokeri-linjaa varten tarvittavien raitiovaunuvarikkojen kustannukset niin, että Raide-Jokeri -hanke saa hyväkseen koko valtion hyväksymän valtionosuuden.

Osapuolet selvittävät mahdollisuuksia hakea Raide-Jokeri -hankkeelle EU-rahoitusta.

11. Raide-Jokeri-hankkeella toteutettavan infrastruktuurin omistus

11.1. Raide-Jokerin ratainfran omistus

RJ-Yhteistyösopimuksen Osapuolet, Helsinki (HKL) ja Espoo omistavat kumpikin Raide-Jokerin Ratainfran omalla alueellaan.

Raide-Jokerin raitainfraan liittyvät yhteiset järjestelmät on lueteltu tämän sopimuksen liitteessä (6).

Yhteisten järjestelmien toteuttamisesta ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset jaetaan yhteisten järjestelmien omistussuhteiden mukaan.

Osapuolet omistavat Raide-Jokerin Raitainfraan kuuluvat yhteiset järjestelmät lähtökohtaisesti yhdessä, ellei asiasta yhteisesti muuta sovita. Yhteisten järjestelmien omistussuhde määräytyy RJ-Yhteistyösopimuksen sovittujen kustannusjakojen mukaisesti, niin kuin edellä kohdassa 10.5. ja sen alakohdissa on tarkemmin määritetty.

Raitainfran ylläpitoon liittyvien yhteisten järjestelmien omistajuuden muutoksista sovitaan tarvittaessa Osapuolten kesken erikseen.

Osapuolten omistukseen liittyvät asiat valmistellaan Projektin johtoryhmässä Projektinjohtajan esittelystä ja päätetään Helsingin ja Espoon kaupunkien hallinto-organisaatioissa.

11.2. Raide-Jokeria liikennöivien raitiovaunujen omistus

Helsinki (HKL) omistaa Jokeri-radon liikennöintiä varten tarvittavan raitioliikennekaluston koko kaluston elinkaaren ajan, elleivät HSL ja Helsingin kaupunki (HKL) asiasta muuta sovi.

11.3. Raide-Jokeri-linjan varikoiden omistus

Helsinki (HKL) ja Espoo omistavat kumpikin alueellaan sijaitsevat Jokeri-radon liikennöintiä varten tarpeelliset raitiovaunujen varikkotilat ja vuokraavat niitä Jokeri-radon liikenteestä vastaavalla raitioliikenneoperaattorille. Espoo voi myös antaa varikkotilojen vuokraamisen raitioliikenneoperaattorille HKL:n hoidettavaksi.

Varikoista perittävät vuokrat määritellään läpinäkyvästi noudattaen alan käytäntöjä. Varikon vuokrakustannukset ovat viime kädessä osa raitioliikenneoperaation kustannuksia.

12. Viestintä

Raide-Jokerin viestinnässä noudatetaan Helsingin ja Espoon kaupunkien viestinnän vastuunjaon periaatteita. Viestinnässä tehdään tarvittaessa yhteistyötä HSL:n kanssa.

Raide-Jokeri-projekti tiedottaa oma-aloitteisesti kaikista Raide-Jokeriin liittyvistä asioista Osapuolille sekä julkisuuteen sen mukaan kuin Johtoryhmä linjaa.

Raide-Jokerin kaikki viestintäasiat hoidetaan Raide-Jokeri -projektin projektiorganisaatiossa ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset ovat osa Raide-Jokeri -projektin kustannuksia.

Raide-Jokerin viestintään kuuluu sekä yleinen informaatio että palautteiden koordinointi ja palautteisiin vastaaminen.

13. Raportointi ja tiedonsaantioikeus

Raide-Jokerin Projektiorganisaatio informoi aina avoimesti ja ennakkoiden Johtoryhmää kaikista Raide-Jokeri -hanketta koskevista asioista. Kustannusseurannan ja riskienhallinnan osalta raportointi on säännönmukaista.

Projektin osalta noudatetaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) samoin periaattein kuin Helsingin ja Espoon kaupunkitoiminnan osalta muutenkin.

Kummallakin Osapuolella sekä Osapuolten ilmoittamilla/valtuuttamilla edustajilla/henkilöillä on lisäksi rajoittamaton oikeus pyynnöstä saada tutustua Raide-Jokeri -projektin kirjanpitoon ja tositemateriaaliin sekä oikeus saada nähtäväkseen Raide-Jokeri -projektiin liittyvät kaikki pöytäkirjat, muistiot yms. asiakirjat.

14. Jokeri-linja ja kaupunkiraideliikennelaki

Kaupunkiraideliikennelaki (1412/2015) tuli voimaan 1.3.2016 ja se koskee raitioliikenteen järjestämistä vuoden 2018 alusta lukien.

Lain mukaan raitioliikenteen harjoittamisesta ja raitioliikenteen harjoittamiseen käytettävästä rataverkon hallinnasta on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle (Trafi), joka vastaa kaupunkien raideliikennelain turvallisuuden valvonnasta.

Vastuu kaupunkiraideliikenteen turvallisuudesta on Ratainfraan osalta rataverkon haltijalla ja raitioliikenteen osalta raitioliikenteen operaattorilla, jolta edellytetään toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi turvallisuusjohtamisjärjestelmää.

Koko Jokeri-linjan rataverkon haltijana toimii kaupunkiraideliikennelain tarkoittamalla tavalla HKL, jolla näin on rataverkon haltijana yksin myös kaupunkiraideliikennelain mukaiset tehtävät ja vastuut, mukaan lukien toimintaa koskeva ilmoittamisvelvollisuus sekä velvollisuus laatia turvallisuusjohtamisjärjestelmä ja pitää sitä yllä.

Siinä tapauksessa, että HKL toimii Raide-jokerin osalta kaupunkiraideliikennelaissa määriteltynä toiminnanharjoittajana myös operoinnin osalta, HKL tulee tekemään tältä osin tarvittavat ilmoitukset Trafille hyvissä ajoin ennen Jokeri-linjan käyttöönottoa. HKL:n ilmoitukseen sisältyy myös selvitys HKL:n noudattamasta turvallisuusjohtamisjärjestelmästä. Siinä tapauksessa, että Raide-Jokerin liikenneoperointi kilpailutetaan, vastaa valituksi tullut liikenneoperoija tässä kohdassa tarkoitetun raitioliikenteen operointia koskevan ilmoituksen tekemisestä Trafille.

15. Vakuuttaminen, vastuukysymykset ja vastuurajat

Raide-Jokeri-hanketta varten ei oteta erillisiä vakuutuksia, vaan sekä Helsinki että Espoo noudattavat Raide-Jokeri -hankkeen osalta oman tulevan omistusosuutensa suhteen samoja periaatteita kuin muiden omien rakennushankkeidensa osalta.

Osapuolet ovat velvollisia korvaamaan sopimusrikkomuksesta toiselle Osapuolelle aiheutuneet välittömät vahingot.

Osapuolet eivät ole vastuussa toisilleen välillisistä vahingoista. Välillisillä vahingoilla tarkoitetaan kauppalain (355/1987) 67 §:ssä määriteltyjä välillisiä vahinkoja tai muita vaikeasti ennakoitavia vahinkoja.

Mikäli Osapuoli kuitenkin rikkoo RJ-Yhteistyösopimusta tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella, on Sopimusta rikkoneen Osapuolen korvattava toiselle Osapuolelle myös sopimusrikkomuksesta aiheutuneet välilliset vahingot.

16. Arvonlisäveroasiat

Raide-Jokeri-hanke on arvonlisäverollinen investointi, kun se on osa pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen infrastruktuuria ja osa sitä arvonlisäverollista liiketoimintaa, jota harjoitetaan HSL:n järjestämässä pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmässä.

Raide-Jokeri-projekti huolehtii hankintoihin ja muihin sopimukseen liittyvien arvonlisäverojen maksamisesta sekä maksettujen arvonlisäverojen ilmoittamisesta Verohallinnolle niin, että ne tulevat kuntien hyväksi Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

17. Tilintarkastus

Raide-Jokeri-hankkeen tilintarkastuksen hoitavat Helsingin ja Espoon kaupunkien tilintarkastajat kumpikin omalta osuudeltaan niin, että

kummallakin tilintarkastajalla on pääsy kaikkeen Raide-Jokeri-hanketta koskevaan asiakirja-aineistoon, kuten kustannus- ja laskutustietoihin sekä kaikkiin Projektin riskienhallintaa koskeviin tietoihin ja raportteihin.

Raide-Jokeri-projektia koskee myös Helsingin ja Espoon sisäisen tarkastuksen periaatteet. Lähtökohtana on, että Osapuolten sisäiset tarkastusyksiköt tekevät Projektin aikana tarpeellisiksi katsomansa tarkastukset keskenään sopimiensa periaatteiden mukaisesti.

18. Sopimusrikkomus

Raide-Jokeri -hankkeen toteuttamisen osalta on oleellista, että Osapuolet toimivat kaikissa Raide-Jokeri -hankkeeseen liittyvissä yhteyksissä tavalla, jota RJ-Yhteistyösopimuksen tarkoituksen ja RJ-Yhteistyösopimuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää.

Mikäli Osapuoli rikkoo Sopimusta, on sopimusrikkomukseen syyllistyneen Osapuolen korvattava sopimusrikkomuksensa toiselle Osapuolelle niin, että aiheutunut välitön vahinko korvataan täysimääräisesti.

19. Muutokset yhteistyösopimukseen

RJ-Yhteistyösopimukseen tehtävät muutokset ja lisäykset ovat päteviä ainoastaan, mikäli ne on tehty kirjallisesti ja molemmat Osapuolet ovat ne asianmukaisesti allekirjoittaneet ja hyväksyttäneet samoissa toimielimissä kuin alkuperäisen sopimuksen, mikäli hallinto- tai johtosääntö näin edellyttää.

20. Sopimuksen voimassaolo

RJ-Yhteistyösopimus tulee voimaan, kun molemmat Osapuolet ovat sen asianmukaisesti allekirjoittaneet.

RJ-Yhteistyösopimuksen kohdat ”sopimusrikkomukset” ja ”sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaisemien” ja tämä kohta sitovat Osapuolta tämän Sopimuksen voimassaolon päättymisestä huolimatta.

21. Sopimuksen osittainen pätemättömyys tai mitättömyys

Mikäli osa tästä Sopimuksesta on tai tulee lainsäädännön muutosten takia, viranomais määräyksellä tai muusta syystä pätemättömäksi tai mitättömäksi, on Sopimus muilta osin yhä voimassa. Osapuolet sitoutuvat tällöin neuvottelemaan Sopimuksen muuttamisesta siten, että Osapuolten alkuperäinen yhteinen sopimustahto toteutuu mahdollisimman tarkasti.

22. Sopimuksen siirtäminen

RJ-Yhteistyösopimusta tai siihen liittyviä oikeuksia tai velvollisuuksia ei voida siirtää ilman toisen Osapuolen kirjallista suostumusta.

23. Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

RJ-Yhteistyösopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Kaikki RJ-Yhteistyösopimuksesta aiheutuvat Osapuolten väliset erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti Osapuolten välisin neuvotteluin. Erimielisyydet, joista Osapuolet eivät pääse neuvotteluratkaisuun, ratkaisee ensimmäisenä asteena Helsingin käräjäoikeus.

24. Sopimuskappaleet

RJ-Yhteistyösopimusta on laadittu kaksi (2) samasanaista alkuperäiskappaletta, yksi (1) kummallekin Osapuolelle.

Helsingissä . päivänä _____ kuuta 2016

HELSINGIN KAUPUNGIN LIKENNELAITOS -LIKELAITOS

Ville Lehmuskoski
toimitusjohtaja

Yrjö Judström
hallintojohtaja

ESPOON KAUPUNKI

XXXX
XXXXX

XXXXX
XXXX

25. LIITTEET

Liite 1a:	Helsingin valtuuston päätös Raide-Jokerin hankesuunnitelman hyväksymisestä
Liite 1b:	Espoon valtuuston päätös Raide-Jokerin hankesuunnitelman hyväksymisestä
Liite 1c:	Raide-Jokerin hankesuunnitelma, 2016
Liite 2	Johtoryhmän jäsenet
Liite 3	Seurantaryhmän jäsenet
Liite 4:	Raide-Jokerin Projekti aikataulu, alustava

Liite 5:	Raide-Jokerin kustannusten seurantajärjestelmä ja Osapuolten välisen laskituksen periaatteet, alustava
Liite 6:	Raide-Jokerin yhteiset järjestelmät